

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Р.к. No	51-554-04-324
Дата	04.11.2012

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

18 31
11/11/12

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правим следните изменения и допълнения в законопроект за изменение и допълнение на закона за предучилищно и училищно образование № 51-502-01-37:

§ 1. В § 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя както следва:

„1. в ал. 2 се създава т. 12:

“12. насоченост към благополучието на децата и учениците.”

Мотиви: ЗПУО урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на правото на предучилищно и училищно образование на децата и учениците, а не на педагогическите специалисти. В този контекст изискванията към последните са само средство за постигане на основната цел, а именно гарантирането на равния достъп до качествено образование на всяко дете и всеки ученик. В този смисъл, доколкото благополучието на децата и учениците, е част от дефиницията за качествено образование - на него може и трябва да се гледа като на основен принцип на образованието. Същевременно ЗПУО и подзаконовите нормативни актове, които се основават на него, нямат за цел да регулират благополучието на педагогическите специалисти, това е по-скоро въпрос на трудово-правните отношения между тях и техните работодатели.

2. Точка 2 се изменя по както следва:

“2. Създават се ал. 3-11 както следва:

“(3) Държавата гарантира равния достъп до качествено образование на всяко дете и всеки ученик.

(4) Равният достъп включва недискриминационни условия за прием и участие в системата на предучилищното и училищното образование, достъпна, безопасна и стимулираща физическа среда, подкрепяща човешка среда и институционална култура, приобщаващо образование според индивидуалните потребности на децата и учениците, както и мерки за образователна интеграция.

(5) Качественото образование е образование, което създава оптимални условия за здравословен начин на живот, личностно развитие и професионална квалификация според нуждите на съвременното общество. Тези оптимални условия се описват и отчитат като равновесие между осигуряването на благополучието на децата и учениците, и развиването на техните компетентности.

(6) Благополучието на децата и учениците обхваща тяхното физическо и психическо състояние, както и положението им в обществото, по време на обучението, които способстват за пълноценно развитие на телесния, емоционалния, когнитивния и духовния им потенциал и ги подготвят за активен и удовлетворяващ живот. Благополучието включва и съхраняването на етнокултурната идентичност на децата и учениците, принадлежащи към етнически малцинства и етнокултурни общности.

(7) Компетентностите са съвкупност от знания, умения и нагласи, формиращи комплексни образователни цели в съответствие с потребностите на съвременното общество. Те се групират и конкретизират в рамки според вида образование — предучилищно или училищно, както и според видовете училищна подготовка — общообразователна, профилирана, специализирана или професионална.

(8) Държавата провежда интегрирани политики за ранно детско развитие като основен национален приоритет, в най-добрия интерес на детето, чрез системата на предучилищното и училищното образование, в координация и взаимодействие със системите на здравеопазването и социалните услуги, както и чрез активно участие на родителите и местната общност.

(9) Ранното детско развитие обхваща физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на всяко дете от раждането до навършване на задължителната възраст за училищно образование.

(10) Ранното детско развитие се осигурява чрез система от образование и грижи в ранна детска възраст, която гарантира равен достъп за всички деца и включва услуги за ранно учене и грижи за деца до три години предучилищно образование. Системата включва прилагане на мерки за преодоляване на неравенствата и обхващане на уязвими групи.

(11) Министерският съвет, по предложение на министъра на образованието и науката, приема стратегия за цифровизация и използване на изкуствен интелект в

областта на образованието с цел осигуряване на равен достъп до качествено образование.

(12) Стратегията определя цели, мерки, отговорни органи, показатели за резултат и срокове за изпълнение, както и рамка за развитие на цифровата екосистема на образованието, включваща най-малко човешки капацитет, цифрово съдържание, цифровизирани процеси, управление на данни, цифрова инфраструктура, научни изследвания и иновации.

(13) Изпълнението на стратегията се осъществява чрез планове за изпълнение, утвърждавани от министъра на образованието и науката.

(14) Министерството на образованието и науката координира изпълнението и ежегодно представя на Министерския съвет доклад за напредъка и постигнатите резултати.

(15) Стратегията се преразглежда и при необходимост се актуализира най-малко веднъж на 5 години.””

Мотиви: Предложените от Министерския съвет дефиниции на принципите са непълни и negliжират ключови аспекти както на равния достъп, така и на качествено образование. В пълния си вид тези принципи трябва да залегнат в самия фундамент на закона и да се развиват и конкретизират в следващите му разпоредби, както и в подзаконовите нормативни актове, които се основават на ЗПУО.

§ 2. В § 4 се изменя както следва:

“§4. В чл.10 се създава нова ал.4 както следва:

(4) Когато частна детска градина или частно училище получава средства от държавния бюджет по стандарти за издръжка за дете/ученик, дължимата от родителя/настойника такса за съответното дете/ученик се намалява най-малко с размера на предоставения стандарт.”

Мотиви: Предлагащата нова ал. 4 на чл. 10 гарантира, че публичното финансиране за частните детски градини и училища стига пряко до семействата, като задължава намаляване на родителската такса най-малко с размера на предоставения стандарт; така се компенсира отпадането на досегашното изискване за „20% без такса“, предотвратява се сценарий „държавни средства без ефект за родителите“, решава се реалният казус при преминаване в задължителна предучилищна възраст (когато отпада компенсацията за неприети, а таксата остава непроменена), осигурява се прозрачност чрез изрично отразяване на намалението в договора и платежните

документи, а с кратък преходен срок за привеждане на методиките и влизане в сила от 1 януари се гарантират предвидимост и бюджетна дисциплина без административни сътресения.

§3. Създава се нов §12а както следва:

“**§12а.** В чл. 35, ал. 2 след думите „към Министерството на отбраната,“ се добавя „или към Министерството на здравеопазването,“, а след „цивилни служители“ се добавя „и на медицински специалисти в лечебни заведения“

Мотиви: Предложението за допълване на чл. 35 с възможност за държавни детски градини към Министерството на здравеопазването стъпва на вече действащия модел към Министерството на отбраната и отговаря на конкретна обществена нужда: осигуряване на достъпно предучилищно образование за деца на медицински специалисти, които работят на сменен режим, несъвпадащ с обичайното работно време на общинските ДГ. Включването на МЗ позволява използване на налична държавна инфраструктура (имоти на лечебни заведения), създава условия за разширено работно време, подпомага привличането и задържането на млади кадри в здравеопазването и подобрява баланса работа–семејство, без да се променя общата рамка на финансиране и контрол. Мярката е с висок обществен ефект и нисък регулаторен риск, тъй като повтаря доказан правен механизъм и предвижда оперативна координация МОН–МЗ за ясни правила на прием и организация.

§ 4. §23 се изменя както следва:

“**§23.** Член 75 се изменя така:

“Чл. 75 (1) Училищната подготовка цели развиването на компетентности, необходими за пълноценното участие на всеки гражданин както на пазара на труда, така и в съвременното общество. Компетентностите представляват съвкупност от знания, умения и нагласи:

1. Знанията са съставени от фактите, данните, понятията, представите и теориите, които са вече утвърдени и подпомагат разбирането на определена област или предмет.
2. Уменията са способността за разсъждение и използване на съществуващите знания, за постигне на дадени резултати.
3. Нагласите представляват ценностите, миогледа и начина на мислене, които мотивират отношението, действието и реакциите в дадена ситуация.

(2) Според съдържанието си училищната подготовка е общообразователна, разширена, профилирана, професионална и допълнителна. В специализираните училища се осигурява и придобиването на специализирана подготовка.

(3) На всеки от тези видове подготовка съответства компетентностна рамка, която определя необходимите изисквания за успешното преминаване на ученика във всеки следващ клас, етап и/или степен на образование.

(4) Училищната подготовка се придобива чрез обучение по учебни предмети или модули, а допълнителната подготовка - и чрез обучение или дейности в други форми.””

Мотиви: Ако основна цел на ЗПУО е развиването на компетентности, това трябва ясно да се заложи в системата от правила. В момента на подзаконово ниво се говори само за ключови компетентности за учене през целия живот в ДОС за общообразователната подготовка. Дори и тези компетентности на практика не се развиват, защото никой не проверява това. Колкото по-ясна и кохерентна е нормативната рамка, толкова по-ефективно се гарантира постигането на поставените цели.

§ 5. §24 се изменя както следва:

“§24. В чл.76 се правят следните изменения и допълнения:

“1. В ал. 4, изречение второ след думата „Религия“ се поставя запетая и се добавя, „както и учебният предмет „Добродетели и религии”, разделен в два самостоятелни модула“.

2. Създават се нови ал.8 и ал. 9 както следва:

“(8) Учебният предмет „Добродетели“ е задължителен модул, насочен към гражданското и ценностно възпитание на учениците, основан на принципите и ценностите, залегнали в Конституцията на Република България, Хартата на основните права на Европейския съюз и Европейската конвенция за правата на човека. Учебната програма по този предмет се утвърждава с държавен образователен стандарт и може да бъде интегрирана с обучението по „Гражданско образование“, „Философия“ или други хуманитарни учебни предмети.

(9) Учебният предмет „Религия“ е избираем и включва програми за изучаване на основните християнски традиции (православие, католицизъм, протестантство), исляма, юдаизма или общ неконфесионален курс, изучаващ религиозните традиции в исторически и културен контекст. Изборът се извършва при условията на този закон, без административни ограничения, свързани с минимален брой ученици или предварително разрешение от директора.“

3. Досегашната ал. 8 става ал. 10””

Мотиви: Предлагащото разделяне на „Добродетели и религии“ в два самостоятелни модула осигурява нормативна яснота и съвместимост със светския характер на образованието: задължителният модул „Добродетели“ гарантира гражданско и ценностно възпитание на основата на Конституцията и европейските актове, без риск от конфесионална пристрастност, и допуска дидактична интеграция с „Гражданско образование“/„Философия“ за по-ефективно планиране на учебното натоварване. Елективният модул „Религия“ защитава свободата на съвестта и правото на избор чрез алтернативи (конфесионални и неконфесионален курс), равнопоставено третира религиозните традиции и премахва административни бариери (минимален брой ученици/предварително разрешение), което повишава реалната достъпност. Така се постига едновременно ценностна грамотност за всички, уважение към плурализма на убежденията и по-добра управляемост на учебния процес.

§ 6. §25 се изменя така:

“§25. Член 77 се изменя така:

“Чл. 77. (1) Общообразователната подготовка цели развиването на следните ключови компетентности:

1. езикова грамотност;
2. многоезикова компетентност;
3. математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството;
4. цифрова компетентност;
5. личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене;
6. гражданска компетентност;
7. предприемаческа компетентност;
8. компетентност за културна осведоменост и изява.

(2) Компетентностите по ал.1 се развиват посредством учене през целия живот. Те формират компетентностна рамка, в която отделните компетентности са взаимосвързани, развиват се успоредно и всяка от тях е еднакво важна спрямо останалите.

(3) Общообразователната подготовка се придобива чрез изучаването на общообразователни учебни предмети.

(4) Държавният образователен стандарт за общообразователната подготовка конкретизира съдържанието на всяка от компетентностите по ал.1, както и на цялата компетентностна рамка, и го свързва с това на общообразователните учебни предмети по ал.3. Там също така се определят минимални нива за развиване на всяка от компетентностите, както и на цялата компетентностна рамка, за всеки етап

на образование – начален, прогимназиален, първи гимназиален и втори гимназиален.“”

Мотиви: На първо място, европейската рамка от ключови компетентности за учене през целия живот беше актуализирана през 2018 г. - след като правим съществени промени в цялата нормативна рамка на ПУО, е подходящ момент да направим тази актуализация. На второ място от ключова важност е да заложим в ЗПУО принципа, по който ще се разпише нова версия на ДОС за общообразователната подготовка. Основната задача на този ДОС е да покаже как точно чрез изучаването на учебни предмети може да се развият компетентности, и то всички компетентности от рамката. Това не е направено адекватно в настоящия ДОС - и в резултат от това компетентностите не се развиват в системен план - това беше установено през 2019 г. със специално изследване на организацията "Образование България 2030".

§ 7. §47 се изменя както следва:

“§47. Член 117 се изменя така:

„Чл. 117. (1) Оценяването отчита степента на развиване на компетентностите и компетентностните рамки, определени за различните видове подготовка.

(2) Основните видове оценяване са:

1. диагностично оценяване – служи за установяване на степента на развиване на определена компетентност или набор от компетентности към даден момент, трябва да бъде максимално обективно, справедливо, да се прилага почтено, да дава възможност за проследимост, методологията му да бъде публично достъпна;
2. формиращо оценяване – част е от процеса на обучение, служи за установяване на степента на развиване на определена компетентност или набор от компетентности към даден момент, предоставя качествена обратна връзка на учениците, която ясно да показва какъв е техният напредък спрямо очакваните резултати, и какво следва да предприемат, за да постигнат дадени резултати, вкл. според собствените си индивидуални образователни потребности;
3. обобщаващо оценяване – прилага се в края на даден период или етап на образование, за да установи степента на развиване на определен набор от компетентности към този момент с цел да се отчете доколко са постигнати образователните цели в системен план, то оценява цялата компетентностна рамка, прилага се универсално и стандартизирано, методологията и анонимизираните резултати от него подлежат на обществен контрол.

(3) Оценяване се извършва:

1. в процеса на обучение;
2. в края на клас или на етап от степен на образование;
3. при завършване на степен на образование.”

Мотиви: Редакцията превръща общите принципи в операционна рамка: обвързва оценяването с компетентностните рамки; ясно разграничава диагностично, формиращо и обобщаващо оценяване с определени цели, методология и прозрачност; гарантира обективност, равнопоставеност и проследимост; осигурява качествена обратна връзка спрямо индивидуалните потребности; и създава стандартизирано, обществено контролируемо обобщаващо оценяване, което подпомага управление на системата, основаващо се на данни.

§ 8. В §49 се правят следните изменения:

“§49. В чл.119 се създават нови ал.3 и ал.4:

“(3) В края на IV, VII и X клас се провежда национално външно оценяване, което е обобщаващо оценяване и се прилага единствено с цел да установи степента на постигане на компетентностите от цялата компетентностна рамка за съответния етап, минимални изисквания за който са определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

(4) Резултатите от националното външно оценяване на ученици със специални образователни потребности, оценявани с адаптирани или алтернативни инструменти по този закон, се отчитат и публикуват на ниво училище в отделна обобщена група и не се включват в общия училищен агрегат, използван за външни сравнения, ранкирания и механизми за отчетност.”

Мотиви: Промяната прецизира ролята на НВО като изцяло обобщаващо оценяване на цялата компетентностна рамка за етапа, без разпадане по отделни елементи и без смесване с формиращи цели. Така се осигуряват яснота на предназначението (системно отчитане спрямо стандарта), съпоставимост и прозрачност на резултатите, намалява се „ученето за тест“, а оценяването в процеса остава за диагностика и подкрепа на индивидуалния напредък. Отделянето на резултатите от НВО на учениците със СОП в самостоятелна група на ниво училище осигурява коректност на сравненията и индикаторите за отчетност, предотвратява статистически изкривявания и не допуска негативни стимули спрямо приема и подкрепата за тези ученици; едновременно с това запазва пълната видимост за системни анализи на по-високи нива, а чрез делегиране на праговете и форматите към държавния образователен стандарт се гарантират гъвкавост, защита на личните данни и съпоставимост във времето.

§ 9. В § 50 се създава нова т.1 както следва:

1. "1. В чл.120 ал.1 и 2 се изменят така:

"(1) Оценките, които може да се поставят, са: "отличен (6)", "много добър (5)", "добър (4)", "среден (3)", "слаб (2)".

(2) Оценката съдържа качествен и количествен показател. Количественият показател се изразява с число и/или дума. Качественият показател съдържа информация за това по какъв начин е извършено оценяването, какво точно е отчело, на база на какви доказателства, какви заключения и препоръки следват от него."

2. Досегашния текст става т. 2"

Мотиви: За да можем да оценяваме постиженията на учениците по адекватен на заложените цели начин, е необходимо да направим промени във философията на оценяване. Прилагащите се към момента правила за доказали своята неадекватност. Основните принципи на новата философия на оценяване трябва да се запишат в закона и да се развият и конкретизират на подзаконово ниво. Без адекватно оценяване не можем да установим по надежден начин дали се изпълняват целите на образованието, кои се изпълняват и кои не, до каква степен се изпълняват и т.н. Невъзможно е също да държим някого отговорен за това.

§ 10. §52 и §53 отпадат

Мотиви: Няма никакви доказателства, че повтарянето на даден клас води до по-добри образователни резултати. Има обаче доказателства, че има висока вероятност да задълбочи проблемите. Има също основания да вярваме, че езиковата подкрепа може да не е особено ефективна, ако се предоставя от недостатъчно квалифицирани педагогически специалисти или по начин неадекватен на нуждите на учениците. Възможността за повтаряне на класа създава условия да се наказват учениците за това, че не са били подкрепени достатъчно ефективно.

§ 11. В §61 се правят следните изменения допълнения:

1. създава се нова т.2 със следното съдържание:

"2. Създават се нови ал. 3-5 както следва:

„(3) За всеки ученик, приет в V клас в математическа гимназия и природоматематическа гимназия, училището е длъжно да осигури едно допълнително място за прием във VIII клас за външен кандидат, което се заема чрез конкурсен изпит съгласно държавния образователен стандарт за прием на ученици.

Допълнителните места са извън утвърдения държавен/общински план-прием и се отчитат отделно.

(4) При напускане или преместване на ученик, приет в V клас, неговото гарантирано място за VIII клас се обявява за прием за външни кандидати по реда на предходната алинея.

(5) Редът за утвърждаване и разпределение на местата по алинеи предходните се определя с държавния образователен стандарт за организация на дейностите в училищното образование“

2. Създава се нова т. 3 както следва:

“3. Досегашните ал. 3, 4, 5 и 6 стават съответно ал. 6, 7, 8 и 9”

Мотиви: Мярката гарантира отворен достъп до специализираните профили и след VII клас, като осигурява нормативно минимален брой места за външни кандидати и компенсира естествената мобилност (напускане/преместване) между V и VIII клас. Тя поддържа меритокрацията чрез конкурсен изпит по държавен стандарт, без да подменя ранния прием, и създава прозрачни, еднакви за страната правила. Така се увеличават равните възможности за „късно изявени“ ученици и се намалява рискът от незаети места, при минимална административна тежест.

§ 12. В §117 се правят следните изменения:

1. Точка .3 се изменя така:

“3. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Комисията за провеждане на конкурса за заемане на длъжността “директор” на държавните и общинските институции по този закон се състои от нечетен брой членове с право на глас и включва един представител на регионалното управление на образованието, определен от началника на регионалното управление на образованието, един представител на общинската администрация, определен от кмета на общината, за общинските институции, или един представител на заинтересована страна, съответстваща на профила на институцията, за държавните институции, един представител, избран от работещите в институцията, двама представители, определени от общественния съвет на институцията, като представители на ученическото самоуправление могат също да участват с право на съвещателен глас.””

2. създава се нова т. 4 със следното съдържание:

“4. Създава се нова ал.7:

“(7) Комисията за оценяване на труда на директорите на държавните и общинските институции също се съставя според правилата, посочени в ал. 6.”

Мотиви: Наложително е да се промени баланса на контрола върху това кой заема длъжността директор на институциите в ПУО и след това контрола върху отчетността за работата на тази фигура. Предлагаме да се намали контрола от страна на държавата и да се увеличи възможността за граждански контрол, но без балансът да се нарушава в обратната посока. Също така предлагаме да се включи представител на работещите в институцията, както и представител на ученическото самоуправление.

§ 13. В §128 се правят следните изменения:

1. Точка .9 се изменя така:

“9. Досегашната ал. 9 става ал. 10 и се изменя така:

“(10) При получена най-ниска оценка от оценяването на труда работодателят заедно с комисията:

1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка;
2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист;
3. определят наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа;
4. представят в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на оценяването на труда документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа.””

2. Създава се нова т. 10 както следва:

“10. Създават се нови ал.11 и 12 със следното съдържание:

“(11) В случаите по ал. 6 повторно оценяването на труда на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

(12) Ако при оценяването на труда по ал. 7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.”

Мотиви: Целта на това предложение е да се запази досегашния режим, при който при получаване на най-ниска оценка от оценяването на труда на педагогическия специалист или директор се дава възможност да подобри работата си, вкл. да му бъде оказана методическа и организационна подкрепа, и ако това не помогне, което се констатира при следващо оценяване след една година - тогава да бъде освободен от длъжност. Предложеният сега текст в ЗИД на ЗПУО на Министерския съвет, според който при най-ниска оценка учителят или директорът веднага се освобождават, създава риск процедурата за оценяване на труда (атестиране) да се превърне в инструмент за лесно уволняване. Така тя може да се използва за сплашване, управление чрез страх, и в крайна сметка да намали драстично автономията на преподаване и управление на институциите.

§ 14. Създава се нов §146а както следва:

“**§146а.** Чл.271 се изменя както следва:

“Чл. 271 (1) Управлението на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.

(2) Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на яслите, детските градини и училищата се извършват при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

(3) Държавата гарантира качеството посредством следния механизъм от взаимосвързани процеси и отговорности:

1. Качественото образование се описва и отчита като равновесие между осигуряването на благополучието на децата и учениците, и развиването на техните компетентности. Минимални изисквания за постигането на благополучие на учениците в институциите от системата на предучилищното и училищното образование, се определят в държавния стандарт за управление на качеството и държавния стандарт за инспектиране на детските градини и училищата. Компетентностите се групират в категории, актуализират се периодически, задават се минимални изисквания за тяхното развиване, формулират се показатели и методи за отчитане и оценяване на резултатите от обучението по тях. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.

2. Показателите и методите за отчитане и оценяване на резултатите от обучението по съответните компетентности, по етапи и степени на образование, формулирани в съответните държавни образователни стандарти, са в основата на инструментите за

национално външно оценяване и държавните зрелостни изпити. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.

3. Информацията в системата на предучилищното и училищното образование се събира, обработва, съхранява и използва чрез Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) според принципа на минимална административна тежест спрямо максимална функционалност и оперативна свързаност. НЕИСПУО осигурява максимален публичен достъп до информация, при спазване на Закона за защита на личните данни, с цел ефективен граждански контрол върху качеството на предучилищното и училищното образование. Правилата за събиране, обработване, съхраняване и използване на информацията в системата на предучилищното и училищното образование се определят в държавния стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.

4. Учителите и другите педагогически специалисти подлежат на оценяване на труда ежегодно съгласно сроковете, процедурите и изискванията на държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, и при условията на чл. 228. Основни показатели при оценяването са обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО. Отговорност за това носи директорът на институцията.

5. Директорите подлежат на оценяване на труда ежегодно съгласно сроковете, процедурите и изискванията на държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, и при условията на чл. 228. Основни показатели при оценяването са обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО, както и докладите от инспектирането на институцията. Отговорност за това носи регионалното управление на образованието.

6. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование извършват вътрешна самооценка на качеството при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите. Отговорност за това носи директорът на институцията.

7. Институциите в системата на предучилищното и училищното образование се инспектират при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за инспектирането на детските градини и училищата. Основни показатели при инспектирането са обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО. Основна функция на инспектирането е проверка на съответствието между самооценяването на институцията и действителните условия, процеси и нагласи, свързани с нейната работа. Отговорност за това носи директорът на Националния инспекторат по образованието.

8. Регионалните управления на образованието осъществяват подкрепа на педагогическите специалисти, когато такава нужда е заявена от директора; на директора при установени дефицити в неговата работа, както и за изпълнение на насоките на Националния инспекторат по образованието. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.

(4) Самооценяването на институциите в системата на предучилищното и училищното образование се извършва ежегодно, при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите, а инспектирането – веднъж на всеки пет години, при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за инспектирането на детските градини и училищата.”

Мотиви: Предложението превръща управлението на качеството ПУО в цялостен механизъм, основаващ се на данни, с ясни роли и отговорности. Той балансира благополучието с развиването на компетентности чрез минимални изисквания и периодично актуализиращи се рамки; гарантира прозрачност и проследимост чрез НЕИСПУО при минимална административна тежест и публичен достъп; обвързва показателите в стандартите с инструментите за НВО и ДЗИ; въвежда регулярно оценяване на работата на учителите и директорите под обществен контрол, както и ежегодна самооценка и циклично инспектиране; експлицира подкрепящата функция на РУО. Финалната цел на всичко това е да се постигне ясна отчетност за качеството на образованието в цялата система.

§ 15. Създава се нов §146б както следва:

“§146б. Чл.272 се изменя както следва:

“Чл. 272. Самооценяването на институциите в системата на предучилищното и училищното образование е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от детската градина или училището съгласно държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите.”

Мотиви: Промяната осигурява единни и съпоставими практики: запазва автономията на институциите да определят дейности и критерии, но ги обвързва с държавния стандарт, за да се гарантират последователност, надеждност и проследимост на самооценяването в цялата система. Така се намалява произволът, укрепва се връзката със стандартите за качество и се подпомага целенасоченото подобрене на училищно ниво.

§ 16. Създава се нов §169а както следва:

“§169а. В чл. 6, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси се създава нова буква "г" както следва:

„г) за периода на неучебно време за посещаване на самостоятелна детска ясла и детска градина. По решение на общинския съвет събраната такса може да остава в бюджета на образователната институция за наемане на заместващ персонал при използване на платен/ неплатен годишен отпуск или при временна неработоспособност поради общо заболяване, трудова злополука или професионална болест от постоянния персонал на самостоятелната детска ясла/ детска градина, а при остатък от събраната сума, същата може да се използва и за осигуряване на по-добра физическа среда в институцията.”

Мотиви: Предлаганата разпоредба урежда изрично възможността за събиране на такса за ползване на самостоятелни детски ясли и детски градини през неучебни периоди, като осигурява правна сигурност, предвидимост и съответствие между реално предоставената услуга и заплащането (принцип „ползвателят плаща“). Предвижданото целево оставане на приходите в бюджета на институцията гарантира непрекъсваемост на дейността чрез своевременно обезпечаване на заместващ персонал при отсъствия на титулярите, без допълнително натоварване на общинския бюджет. Възможността за използване на остатъка за подобряване на материалната среда повишава качеството, безопасността и достъпността на услугата, включително за деца със специални потребности. Делегирането на решение на общинския съвет осигурява локална гъвкавост, публичност и отчетност при прилагането. Общият ефект е по-ефективно и прозрачно управление на средствата, равнопоставеност на ползвателите и устойчиво качество на грижата.

ВНОСИТЕЛ:

**ELISAVETA
DIMITROVA
BELOBRADOVA**

Digitally signed by
ELISAVETA DIMITROVA
BELOBRADOVA
Date: 2025.11.04
17:21:18 +02'00'